

71. הבטחת הארץ והבטחת הזרע (פרק י"ג פסוקים י"ד-י"ה)

א. הקדמה

אחרי פרידתו של לוט, נגלה ה' אל אברם והבטיח לו את הבטחת הארץ והבטחת הזרע.

הבטחת הארץ - כל הארץ שהוא רואה תהיה שלו ושל זרעו.

הבטחת הזרע - עתיד לצאת ממנו עם גדול, שאי אפשר יהיה למנותו.

שתי ההבטחות נראו באותו זמן רחוקות מאוד ממימוש, משום שהארץ הייתה מיושבת כולה בעמי כנען (ולא היה נראה שהם מתכננים לעזוב), וכן משום ששרי הייתה עקרה וכלל לא היו להם ילדים.

למרות זאת (ואולי דווקא בגלל זה) - ה' ציווה על אברם:

1. לשאת את עיניו ולראות בעיניו את הארץ שעתידיה להיות כולה שלו.

2. ללכת בארץ לאורכה ולרוחבה.

- כל זאת כדי לקשר אותו לארץ ולהרגשת הבעלות על הארץ.²

ב. ביאור הפסוקים לתלמידים

יד וי-ה-ו-ה אָמַר אֶל-אַבְרָם אַחֲרֵי הַפְּרֵד-לוֹט מֵעֲמוֹ³ שָׂא נָא עֵינֶיךָ הָרֶם עֵינֶיךָ וּרְאֵה מִן-הַמָּקוֹם אֲשֶׁר-אַתָּה שָׂם⁴ צַפְנָה וְנִגְבָּה דְרוֹמָה וְקִדְמָה מִזְרָחָה וַיְמַה מִּמֶּנָּה: טו כִּי אֶת-כָּל-הָאָרֶץ אֲשֶׁר-אַתָּה רֹאֶה לְךָ אֶתְנַנֶּה וְלִזְרַעַךָ עַד-עוֹלָם: טז וְשָׁמְתִי אֶת-זֶרְעֶךָ כְּעַפְרַיִם הָאָרֶץ אֲשֶׁר אִם-יוּכַל אִישׁ לְמַנּוֹת אֶת-עַפְרַיִם הָאָרֶץ גַּם-זֶרְעֶךָ יִמְנָה כְּמוֹ שְׂאֵי אֲפֹשֶׁר לְמַנּוֹת אֶת עַפְרַיִם הָאָרֶץ, כִּי גַם אֶת הַזֶּרַע (העם) שִׂיבֵא מִמֶּנָּה אִי אֲפֹשֶׁר יִהְיֶה לְמַנּוֹת: יז קוֹם הִתְהַלֵּךְ בָּאָרֶץ לְאַרְכָּהּ וּלְרַחְבָּהּ כִּי לְךָ אֶתְנַנֶּה: יח וַיֵּאָהֵל אַבְרָם הִתְהַלֵּךְ בָּאָרֶץ וְהַעֲבִיר אוֹהֵלוֹ מִמְּקוֹם לְמִקְוֹם כַּמְצוּת ה' עד שבסופו של דבר: יט וַיָּבֵא וַיֵּשֶׁב בְּאֵלְנֵי מִמְרָא אֲשֶׁר בְּחֶבְרוֹן וַיְבַן שָׁם מִזְבֵּחַ לַיהוָה:⁶

ג. מנגינת הכתוב

ה' נתן לנו את ארץ ישראל לאחוזת עולם.

ההליכה ברחבי ארץ ישראל וההסתכלות בנופיה מחזקות את הקשר שלנו לארץ ישראל.

ד. הצעות להמחשה ולהרחבה

בחברת:

בצד ימין, למידה מתוך הפסוקים:

- משימות א', ב' עוסקות בהבטחות הארץ והזרע.
- משימה ג' עוסקת בהתיישבותו של אברם בחברון.

1 "ותהי שרי עקרה, אין לה ולד" (י"א, ל').

2 "דעת מקרא" בשם "בעל הדיוקים": "הקב"ה רצה שאברהם יתהלך הליכה זאת, אשר תקנה לו מלבד ידיעת הבעלות גם את הרגשת הבעלות עליה משום 'חביבותא דאברהם אבינו'. ויש אומרים שבהליכה זו היה מעין קניין על הארץ. הנצי"ב כותב: "פעולת ההילוך עד מקום ראות עיניו היה אות לקנין" (י"ז). ועיינו עוד בתרגום יונתן, וכן בדברי הרמב"ן כאן.

3 מכאן שאין ללוט חלק בהבטחות שהבטיח כאן ה' לאברם (ועיינו עוד בפירושו של הנצי"ב, "העמק דבר").

4 אברם היה בין בית אל ובין העי.

5 עיינו רמב"ן, "העמק דבר" וכן ב"דעת מקרא".

6 זהו המזבח השלישי שאברם בנה (אחרי המזבחות בשכם ובבית אל). ייתכן שבנה את המזבח כדי להודות לה' על הבטחת הארץ והזרע, ייתכן שמטרתו הייתה לעבוד את ה' ולפרסם את שמו, ואולי שני הדברים גם יחד.

בצד שמאל:

- ציור שנועד להמחיש, שטיול בארץ ישראל הוא הליכה בדרכי אבותינו ומחזק את הקשר שלנו לארץ.
- פעילות שבה מתנסים התלמידים במניית גרגירי חול... בהקשר זה אפשר לפתח בכיתה שיחה בעניין משמעות המשל שממשילה התורה את עם ישראל לעפר הארץ.
- (כדאי לוודא שהתלמידים מורחים רק מעט זבק, ובנוסף משאירים את החוברות פתוחות עד שכל הדבק יתייבש).

הרחבות והמחשות נוספות:

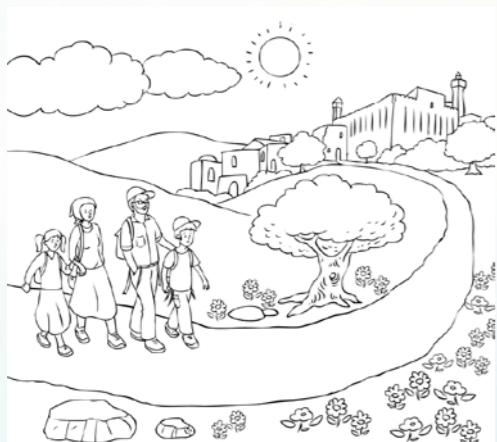
- נושא הכיוונים - "צפונה ונגבה וקדמה וימה" - הוא קשה עבור הרבה ילדים בכיתה א'. ובכל זאת, אם המורה חושב שזה מתאים לתלמידי כיתתו, הוא יכול לשקול לפתח את הנושא. אפשר לציין את הכיוונים בתוך הכיתה (על גבי הקירות). אפשר לצאת לחצר ולשחק ("כולם רצים לצד צפון" וכדומה). אפשר לנסות ולהבין את פשר השמות ("ימה" - הצד של הים, "מערב" - הצד בו השמש שוקעת בערב וכו').
- להביא לכיתה את השיר של דדי גראוכר: "כי את כל הארץ אשר אתה רואה..."
- להביא לכיתה את השיר של יורם טהרלב: "קום והתהלך בארץ".
- להיזכר בפסוקים אלה כשיוצאים עם התלמידים לטיול.
- לבקש מהילדים לספר על טיולים שהם טיילו בארץ עם המשפחה או עם חברים.

הבטחת הארץ והבטחת הזרע

(פרק י"ג פסוקים י"ד-י"ה)

יחידה 71

"וְאָקַח אֶת אַבְרָם אֶת אֲבִיכֶם אֶת אֲבָרְהָם... וְאָלַךְ אֹתוֹ בְּכָל אֶרֶץ כְּנָעַן" (יהושע כד)

יד וי-ה-ו-ה אָמַר אֶל-אַבְרָם אַחֲרֵי הַפְּרֵד-לוֹט מֵעֲמוֹ שָׂא נָא עֵינֶיךָ וּרְאֵה מִן-הַמָּקוֹם אֲשֶׁר-אַתָּה שָׂם צַפְנָה וְנִגְבָּה וְקִדְמָה וַיְמַה מִּמֶּנָּה: טו כִּי אֶת-כָּל-הָאָרֶץ אֲשֶׁר-אַתָּה רֹאֶה לְךָ אֶתְנַנֶּה וְלִזְרַעַךָ עַד-עוֹלָם: טז וְשָׁמְתִי אֶת-זֶרְעֶךָ כְּעַפְרַיִם הָאָרֶץ אֲשֶׁר אִם-יוּכַל אִישׁ לְמַנּוֹת אֶת-עַפְרַיִם הָאָרֶץ, כִּי גַם אֶת הַזֶּרַע יִמְנָה: יז קוֹם הִתְהַלֵּךְ בָּאָרֶץ לְאַרְכָּהּ וּלְרַחְבָּהּ כִּי לְךָ אֶתְנַנֶּה: יח וַיֵּאָהֵל אַבְרָם וַיָּבֵא וַיֵּשֶׁב בְּאֵלְנֵי מִמְרָא אֲשֶׁר בְּחֶבְרוֹן וַיְבַן שָׁם מִזְבֵּחַ לַיהוָה:

א. שמי הבטחות הבטיח ה' לאברם.
1. סמנו במדגש את הבטחה הראשונה.
2. סמנו בצבע אחר את הבטחה השנייה.

ב. השלימו את המלים החסרות:

1. "כי את כל _____ אשר אתה רֹאֶה _____ אתְנַנֶּה..."
2. "ושמתי את _____ כעפר הארץ..."

ג. עינו בפסוק יח וענו:

1. היכן התיישב אברם? _____
2. מה בנה אברם בחברון? _____

- א. הביאו קצת (ממש קצת) חול מהחצר.
- ב. מרחו קצת (ממש קצת) זבק על השביל שבו פוסעים הילדים.
- ג. פזרו את גרגירי החול על הדבק.
- ד. נערו את הדף מעדף גרגירי החול.
- ה. נסו למנות את גרגירי החול.
- ו. האם הצלחתם? _____

"ושמתי את-זרעך כעפר הארץ אשר אם-יוכל איש למנות את-עפר הארץ גם-זרעך ימנה"

צבעו את הציור להנאתכם!

78. נתינת הגר לאברם (פרק ט"ז פסוקים א'-ו')

א. הקדמה

מלאו עשר שנים לישיבת אברם ושרי בארץ כנען. שרי כבר הייתה בת 75 ועדיין עקרה, והדבר גרם לה צער רב. שרי הציעה לאברם לקחת את הגר שפחתה לאישה¹, בתקווה שאולי ייוולד ממנה בן ותרצה השמחה בבית. אמנם בן זה לא יהיה ממש בנה של שרי, אבל מכיוון שהגר היא השפחה שלה ונשארת השפחה שלה, אז בן שיוולד לה יוכל להיחשב כשייך גם לה. שרי תוכל להשתתף בגידולו ולשמוח בו². אברם שמע לעצה³ ושרי נתנה לו את הגר שפחתה לאישה. זכות גדולה נפלה בחלקה של הגר, שלמרות היותה שפחה - זכתה להילקח ע"י אברם הצדיק לאישה. אבל לשרי נכונה אכזבה... אחרי שהגר הרתה, לא די בכך שהיא לא הכירה טובה לשרי, שבזכותה וביוזמתה היא ניתנה לאברם, אלא שהיא החלה אף לזלזל בה! בעיניה היא פסקה להיות שפחתה של שרי והפכה להיות האישה העיקרית בבית⁴. במצוקתה פנתה שרי לאברם, ואברם הסכים עמה. הוא הבהיר שהגר הייתה ונשארה שפחת שרי, אבל הגר סירבה לקבל את הדברים, וכשרי דרשה ממנה לעשות את העבודות שכל שפחה רגילה לעשות - היא ראתה בכך עינוי⁵ והחליטה לברוח.

ב. ביאור הפסוקים לתלמידים

א וְשָׂרִי אֵשֶׁת אַבְרָם⁶ לֹא יְלָדָה לוֹ וְלָהּ לְשָׂרִי שְׂפָחָה מִצְרַיִם וְשָׂמָה הָגֵר: ב וְתֹאמֶר שָׂרִי אֶל-אַבְרָם הֲנֵה-נָא עֲצֹרְנִי י-ה-ו-ה מְלֵדָת בֶּן-נָא אֶל-שְׂפָחָתִי הַתַּחְתָּן עִם שְׂפָחָתִי אוּלַי אֶבְנֶה מִמֶּנָּה בְּגַלְל שֶׁהִיא שְׂפָחָתִי, הִילָדִים שֶׁלָּהּ יִיחָשְׁבוּ כְּאִילוֹ הֵם גַּם הִילָדִים שְׁלִי, וְתִרְבֶּה הַשְּׂמֵחָה בְּבֵיתִי⁷ וְיִשְׁמַע אַבְרָם לְקוֹל שָׂרִי: ג וְתִקַּח שָׂרִי אֵשֶׁת אַבְרָם אֶת-הָגֵר הַמִּצְרַיִת שְׂפָחָתָהּ מִקֵּץ בְּסוֹף עֵשָׂר שָׁנִים לְשַׁבַּת אַבְרָם מֵאֵז הִגִּיעַ אַבְרָם וְהִתְיַשֵּׁב בְּאֶרֶץ כְּנָעַן⁸ וְתִתֵּן אֹתָהּ לְאַבְרָם אִישָׁה הַאִישׁ שֶׁלָּהּ, בְּעֵלָהּ לוֹ לְאִשָּׁה: ד וַיְבֹא אֶל-הָגֵר וְתִהְיֶה הִייתָה בְּהִירִיִן וְתִרְאֵה הָגֵר כִּי הִרְתָּה שֶׁהִיא בְּהִירִיִן וְתִקַּח גְּבֻרָתָהּ בְּעֵינֶיהָ הִיא זֹלְזָלָה בְּשָׂרִי גְבֻרָתָהּ, וְלֹא נִהְיָה עוֹד כְּשִׂפְחָתָהּ: ה וְתֹאמֶר שָׂרִי אֶל-אַבְרָם חֲמָסִי עָלֶיךָ גַּזְלָה הַשְּׂפָחָה שְׁלִי - עָלֶיךָ הוּא חַל⁹, בְּגַלְל שֶׁ-אַנְלִי נִתְּתִי שְׂפָחָתִי בְּחִיקוֹךָ לְהִיטֵל לְךָ לְאִישָׁה וְתִרְאֵה כִּי הִרְתָּה וְכִשְׁהִיא רֹאתָה שֶׁהִיא בְּהִירִיִן וְאֶקַּל בְּעֵינֶיהָ הִיא הַתַּחֲלִילָה לְזֹלֶזֶל בִּי, וְאַתָּה מֵתְעַלֵּם וְאֵינְךָ אוֹמֵר דְּבַר! יִשְׁפֹּט י-ה-ו-ה בֵּינִי וּבֵינֶיךָ אִם אֵתָּה, אַבְרָם, אֵינְךָ מִסְכִּים לְדַבְּרִי, הֲרֵי שֶׁ יִשְׁפוט וְיִכְרִיעַ מִי מִבֵּין שְׁנֵינוּ צוֹדֵק: ו וַיֹּאמֶר אַבְרָם אֶל-שָׂרִי הֲנֵה שְׂפָחָתְךָ בְּיָדְךָ אֲנִי מִסְכִּים עִם דְּבַרְיֶיךָ וּמִבְּהִירֶיךָ שֶׁהִיא הִיא שְׂפָחָתְךָ וְנִתְּנָה בְּיָדְךָ. עֲשִׂי-לָהּ הַטּוֹב בְּעֵינֶיךָ אֵת יִכְוֹלָה לְהִתְיַחֵס אֵלֶיהָ כְּאֵל שְׂפָחָה וְלִהְיוֹת עִלְיָה כֹּל עֲבוֹדָה שֶׁאַתָּה רוֹצֵה שֶׁהִיא תַעֲשֶׂה. וְתַעֲנֶנּוּ שָׂרִי שְׂרֵי דְרָשָׁה מֵהַגֵּר לַעֲשׂוֹת עֲבוֹדוֹת, אֵךְ הָגֵר רֹאתָה בְּעֲבוֹדוֹת אֵלֶה עֵינוּי ("מָה פְּתֹאֵם שְׂרֵי תִגִּיד לִי מָה לַעֲשׂוֹת? וְכִי אֲנִי הַשְּׂפָחָה שֶׁלָּהּ?") וְתִבְרַח מִפְּנֵיהָ הָגֵר הַחֲלִיטָה לְבָרוּחַ:

ג. מנגינת הכתוב

בפרקי אבות (ו', ו'), בעניין המידות שהתורה נקנית בהן, אומרת המשנה: "המכיר את מקומו" - הכוונה היא שהאדם יודע את ערכו ומקומו, ואינו נדחק למקום שאינו ראוי לו (הרב קהתי). "והשמו בחלקו" - כלומר, שהאדם שמח ומודה לה' על חלקו.

- מעיקר הדין מותר לאדם לשאת יותר מאישה אחת, ובעבר היה גם מקובל לעשות כך.
- רש"י אומר ששרי קיוותה שבזכות מעשה זה, תזכה גם היא לבנים.
- רמב"ן: "כל כוונתו לעשות רצון שרה, שתבנה ממנה, שיהיה לה נחת רוח בבני שפחתה או זכות שתזכה היא לבנים בעבור כן, כדברי רבותינו".
- "אמרה (הגר): שרי זו אין סתרה כגלויה, מראה עצמה כאילו היא צדקת ואינה צדקת, שלא זכתה להריון כל השנים הללו ואני נתעברתי מביאה ראשונה" (רש"י).
- על פי פירושו של הרש"ר הירש.

6 התורה מדגישה מספר פעמים בפרק זה ששרי היא אשת אברם ושהגר היא שפחתה (אולי כדי שלא נתבלבל גם אנחנו).

7 ילדים מוסיפים שמחה בבית, ובכך מוסיפים לבנינו (ועיינו ברש"י).

8 לפי זה אברם היה בן 85 ושרי בת 75 (אברם הגיע לארץ כנען בגיל 75, ושרי הייתה צעירה ממנו בעשר שנים).

9 העובדה שהגר מזלזלת בי ואינה מקשיבה לי יותר, הרי זה כאילו נגזלה שפחתי ממני, וזהו מעין חמס (גזל), ואת אשמת החמס הזה אני מטילה עליך.

הגר טעתה בדבר הזה. שרי הייתה אשת אברם, והגר הייתה שפחתה. ברגע שהגר חשבה שהתפקידים התהפכו, ברגע שהיא ראתה את עצמה כאשת אברם והתייחסה אל שרי כפחותה ממנה זלזלה בה - התחילו הצרות. בהתחלה היא נהגה בכפיות טובה וגרמה עלבון צורב לשרי גברתה, שבזכותה היא ניתנה לאברם. בהמשך היא פירשה את יחסה של שרי אליה כעינוי. בסופו של דבר היא החליטה לברוח, ומצאה את עצמה בודדה ועצובה במדבר. רק אחרי שהמלאך (בהמשך הפסוקים) חזר והסביר לה שתפקידה להיות שפחת שרי וששרי היא גברתה, ורק אחרי שהיא קיבלה את הדברים - הוטב לה.

ד. הצעות להמחשה ולהרחבה

בחוברת:

בצד ימין, למידה מתוך הפסוקים:

- משימה א' נועדה להסב את תשומת לב התלמידים למספר הרב של הפעמים שבהן מדגישה התורה את היותה של שרי אשת אברם ושהגר היא שפחה. זהו הבסיס להבנת הטעות של הגר בהתייחסותה המזלזלת כלפי שרי.
- במשימה ב' נדרשים התלמידים לאתר את הפסוק ולזהות את 'מספרו', תוך כדי חזרה על תוכן הפסוקים ומהלך הסיפור.
- משימה ג' נועדה לברר וללבן עם התלמידים את תגובתם של אברם ושל הגר לעמדתה של שרי.

בצד שמאל:

בעזרת הציורים והמשימות ניתן לפתח עם התלמידים שיחה על היחס הראוי לתפקידים המוטלים עלינו וכיצד היחס שלנו לתפקידים משפיע על ההרגשה שלנו. כשרואים חשיבות בתפקיד המוטל עלינו ורואים בכל עבודה הזדמנות להיות שותפים - אז יכולים להרגיש שמחה וסיפוק בכל עבודה שהיא.

הרחבות והמחשות נוספות

- לספר על יהושע בן נון, שהיה מסדר את ספסלי בית המדרש, וזכה להיות המנהיג אחרי משה רבנו.
- לעשות מבצע בשם "התפקידים שלי" או "גם אני עוזר" וכדומה. במבצע זה כל תלמיד יקבל כרטיס, ועליו יודבקו מדבקות או יצוירו חייכנים על כל תפקיד שהוא ממלא או עזרה שהוא עוזר בבית או בכיתה. (אפשר לשלב פרסים, חתימות הורים וכו' - כיד הדמיון הטובה עליכם).

נתינת הגר לאברם

(פרק טז פסוקים א-ו)

יחידה 78

א וְשָׂרִי אֵשֶׁת אַבְרָם לֹא יְלָדָה לוֹ וְלָהּ לְשָׂרִי שְׂפָחָה מִצְרַיִם וְשָׂמָה הָגֵר:
 ב וְתֹאמֶר שָׂרִי אֶל-אַבְרָם הֲנֵה-נָא עֲצֹרְנִי י-ה-ו-ה מְלֵדָת בֶּן-נָא אֶל-שְׂפָחָתִי אוּלַי אֶבְנֶה מִמֶּנָּה בְּגַלְל שֶׁהִיא שְׂפָחָתִי, הִילָדִים שֶׁלָּהּ יִיחָשְׁבוּ כְּאִילוֹ הֵם גַּם הִילָדִים שְׁלִי, וְתִרְבֶּה הַשְּׂמֵחָה בְּבֵיתִי⁷ וְיִשְׁמַע אַבְרָם לְקוֹל שָׂרִי: ג וְתִקַּח שָׂרִי אֵשֶׁת אַבְרָם אֶת-הָגֵר הַמִּצְרַיִת שְׂפָחָתָהּ מִקֵּץ בְּסוֹף עֵשָׂר שָׁנִים לְשַׁבַּת אַבְרָם מֵאֵז הִגִּיעַ אַבְרָם וְהִתְיַשֵּׁב בְּאֶרֶץ כְּנָעַן⁸ וְתִתֵּן אֹתָהּ לְאַבְרָם אִישָׁה הַאִישׁ שֶׁלָּהּ, בְּעֵלָהּ לוֹ לְאִשָּׁה: ד וַיְבֹא אֶל-הָגֵר וְתִהְיֶה הִייתָה בְּהִירִיִן וְתִרְאֵה הָגֵר כִּי הִרְתָּה שֶׁהִיא בְּהִירִיִן וְתִקַּח גְּבֻרָתָהּ בְּעֵינֶיהָ הִיא זֹלְזָלָה בְּשָׂרִי גְבֻרָתָהּ, וְלֹא נִהְיָה עוֹד כְּשִׂפְחָתָהּ: ה וְתֹאמֶר שָׂרִי אֶל-אַבְרָם חֲמָסִי עָלֶיךָ גַּזְלָה הַשְּׂפָחָה שְׁלִי - עָלֶיךָ הוּא חַל⁹, בְּגַלְל שֶׁ-אַנְלִי נִתְּתִי שְׂפָחָתִי בְּחִיקוֹךָ לְהִיטֵל לְךָ לְאִישָׁה וְכִשְׁהִיא רֹאתָה שֶׁהִיא בְּהִירִיִן וְאֶקַּל בְּעֵינֶיהָ הִיא הַתַּחֲלִילָה לְזֹלֶזֶל בִּי, וְאַתָּה מֵתְעַלֵּם וְאֵינְךָ אוֹמֵר דְּבַר! יִשְׁפֹּט י-ה-ו-ה בֵּינִי וּבֵינֶיךָ אִם אֵתָּה, אַבְרָם, אֵינְךָ מִסְכִּים לְדַבְּרִי, הֲרֵי שֶׁ יִשְׁפוט וְיִכְרִיעַ מִי מִבֵּין שְׁנֵינוּ צוֹדֵק: ו וַיֹּאמֶר אַבְרָם אֶל-שָׂרִי הֲנֵה שְׂפָחָתְךָ בְּיָדְךָ אֲנִי מִסְכִּים עִם דְּבַרְיֶיךָ וּמִבְּהִירֶיךָ שֶׁהִיא הִיא שְׂפָחָתְךָ וְנִתְּנָה בְּיָדְךָ. עֲשִׂי-לָהּ הַטּוֹב בְּעֵינֶיךָ אֵת יִכְוֹלָה לְהִתְיַחֵס אֵלֶיהָ כְּאֵל שְׂפָחָה וְלִהְיוֹת עִלְיָה כֹּל עֲבוֹדָה שֶׁאַתָּה רוֹצֵה שֶׁהִיא תַעֲשֶׂה. וְתַעֲנֶנּוּ שָׂרִי שְׂרֵי דְרָשָׁה מֵהַגֵּר לַעֲשׂוֹת עֲבוֹדוֹת, אֵךְ הָגֵר רֹאתָה בְּעֲבוֹדוֹת אֵלֶה עֵינוּי ("מָה פְּתֹאֵם שְׂרֵי תִגִּיד לִי מָה לַעֲשׂוֹת? וְכִי אֲנִי הַשְּׂפָחָה שֶׁלָּהּ?") וְתִבְרַח מִפְּנֵיהָ הָגֵר הַחֲלִיטָה לְבָרוּחַ:

א. הדגישו במדגש את כל הפעמים שבהן כתוב על שרי: "שרי אשת אברם".
 ב. הדגישו בצבע אחר את כל הפעמים שכתוב על הגר שהיא שפחה.
 ג. שאלו לדין בכתה: מה לדעתכם רוצה התורה להדגיש לנו במילים אלה?

חלק א: לפניכם שני ציורים של שפחה:

א. הקיפו במעגל את הציור של השפחה השמחה.
 ב. הקיפו במעגל את המילים המתאימות לשפחה השמחה: שמחה / עצבות / מאור פנים / כעס / זריזות / אטיות / אחריות / זלזול

ג. שאלו לשיחה בכתה:
 • למה לדעתכם השפחה הראשונה שמחה?
 • למה לדעתכם השפחה השנייה כעוסה? לו יקלעם לדבר אתה. מה הייתם אומרים לה?

חלק ב: לפניכם שני ציורים של ילדים בתפקיד:

א. האם אברם הסכים עם שרי או לא?
 ב. האם הגר הסכימה עם שרי או לא?
 ג. הסכים / לא הסכים.
 ד. הסכימה / לא הסכימה.

1. באיזה פסוק מספר שהגר הייתה שפחה מצרית?
 2. באיזה פסוק כתוב: "וישמע אברם לקול שרי"?
 3. באיזה פסוק מספר ששרי נתנה את הגר לאברם?
 4. באיזה פסוק מספר שהגר זלזלה בשרי?
 5. באיזה פסוק מספר ששרי באה לאברם בטענה?